పొడిమేఘం - పెనుగాలి

పాములావుందది. పసిరికలో చచ్చిపడ్డట్టు చలనంలేదు. అటూ యిటూ గొడుగుల్లాంటి చెట్లు. ఆ గొడుగుల్లో లెక్కించలేనన్ని బీచతనపు చిరుగులు ఉన్నాయి. వెన్నెల సూదుల్లా గుచ్చుకొంటోంది. కింద కొండచిలువ ఒంటి మీదున్నట్టు మచ్చలు. సన్నటి తోక ఆ చివర సీతాఫలతుప్పల్లో చీకట్లో మాయమయిపోయింది. వెన్నెముకను విరిచేసినట్టు నడుమంతా మెలికలు తిరిగి పోయింది. తల అరఫర్లాంగు దూరంలో వెలుతుర్లో జిగేల్‌మంటోంది. మృత్యు స్థానమది! తలమీద మాణిక్యం మిరుమిట్లు గొలుపుతూ దారి చూపుతోంది. చీకట్లను వెనక్కు నెట్టేస్తోంది. ముందువైపు అంతా వెలుగే. వెనక భయంకర మైన చీకటి!

ఆ చీకట్లో మృత్యువు పొంచివుంది. దురదృష్టవంతులెవరో దాని బారిన పడతారు. విడిపించుకోవడానికి వీల్లేకుండా వాళ్ళను చుట్టబెట్టేస్తుంది. తెలివిగల వారు తప్పించుకుంటారు. లేనివాళ్ళు కళ్ళుమూస్తారు. కసికొద్దీ సూదుల్తో పొడిచి పొడిచి ప్రాణాలు తీసేస్తుంది.

అకస్మాత్తుగా తోక దగ్గర ఏదో కదలిక కనిపించింది. తెల్లటి ఆకారం కదలివస్తోంది. సర్పం తన ఆకారాన్ని విడిచిపెట్టి, నాగకన్యలా మారి కదలి వస్తున్నట్లుంది. సన్నగావుంది ఆకారం. మెలికలు తిరిగిపోతోంది. జిగేల్ జిగేల్‌మన్న మెరుపు! మాణిక్యం, తలమీదది కాదు. కంఠం దిగువన మెళ్ళోది. నక్షత్రంలా మెరుస్తోంది. లేత నీలంరంగు మెరుపు. నక్షత్రం పగిలి ఉల్కల వర్షం కురిసినట్లు నలువైపులకూ కాంతులు చెదిరిపోతున్నాయి.

నాగమణి ఆగిపోయి వెనక్కు తిరిగి చూసింది.

పాములా మెలికలు తిరిగిన బాట సీతాఫల మొక్కల్లో మాయమయి పోయింది.

ఓసారి గట్టిగా నిట్టూర్చి ముందుకు తిరిగింది నాగమణి. ఎట్ట ఎదుట మృత్యుగహ్వరం! చాలా విశాలంగా, ఎత్తుగా వుంది. కొన్నివందల జీవితాలను పొట్టనబెట్టుకున్నా ఇంకా ఆకలితో నోరుచాచి చూస్తున్నట్టు వుంది హాస్పిటలు వార్డు! వార్డుముందు అరవైవాట్ల బల్బు లెల్లగా మాణిక్యంలా వెలిగిపోతోంది.

"గుడ్‌నైట్ సిస్టర్! అక్కడే నిలబడిపోయారేం" అన్నాడు ఓ రోగి.

నాగమణి ప్రతిగా గుడ్‌నైట్ చెప్పింది. చిన్న చిరునవ్వు విసిరి, ఆ రోగి కళ్ళల్లో ఆరిపోతున్న వత్తుల్ని పైకి ఎగదోసి, జ్యోతుల్ని నిలిపి, గబగబా మెట్లెక్కి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

లోపల వార్డులో ఓ మూల హడావిడిగా వుంది. నాలుగు రోజుల కిందట ఖాళీ అయిన బెడ్‌మీద ఏ దురదృష్టవంతుడో మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు. నాలుగు రోజుల కిందటే విధిచేత వెక్కిరించబడ్డ వ్యక్తి ఒకడు అదే బెడ్‌మీద మృత్యువును కౌగలించుకొని నిద్రపోయాడు. ఇద్దరు డాక్టర్లూ, ముగ్గురు నర్సులూ, ఆ కౌగిలిని బలవంతంగా విడదీయడానికి ప్రయత్నించారుగాని లాభం లేకపోయింది. ఆ చుట్టూవున్న గుండెలు పిరికితనంతో బితుకు బితుకు మంటాయేమోనని హాస్పిటలు అధికారులు వెంటనే ఆ దృశ్యాన్ని చెరిపేశారు. ఆనవాళ్ళు లేకుండా లోషను నీళ్ళతో శుభ్రంగా కడిగేశారు. అప్పటినుండీ అది ఖాళీగానే వుంది. అదే బెడ్‌మీద యివ్వాళ మరో దురదృష్టవంతుడు!

నాగమణి, దగ్గరకు వెళ్ళింది. డాక్టరు మేకుల్లాంటి సూదులుగుచ్చి ప్రాణాలు పారిపోకుండా బంధించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగి, వత్తుల్ని తడిపి, జ్యోతుల్ని వెలగనీయకుండా ఆర్పేస్తాయేమోనని చుట్టూవున్న రోగులు ఆ దృశ్యాన్ని చూడలేక కళ్ళు మూసుకున్నారు. వింతగా దగ్గరకు చేరిన కుందేళ్ళు తాటాకు చప్పుళ్ళలాంటి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలకు జడిసి పారిపోయాయి. వార్డుబోయ్ కంగారు జంతువయ్యాడు. స్వీపర్ లేడిలా దుముకు తున్నాడు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండే సిస్టర్ సువర్ణ కింద పెదివిని పంటితో నొక్కిపట్టుకుంది.

నాగమణి 'విష్' చేసింది. డాక్టరు దాన్ని అందుకోలేదు. ప్రాణంలేని యంత్రం డిక్కుటిక్కుల్తో రోగి హృదయ చలనాన్ని తదేకంగా పోలుస్తు న్నాడు. మాటిమాటికీ గడియారం ముల్లుల్తో చూపుల్ని కట్టిపడేసి కాలాన్ని కొలుస్తున్నాడు. ప్రాణాన్ని శబ్దంలోకిమార్చి, ఆ శబ్దాన్ని గడియారంలో నింపి, ఔన్సు గ్లాసుతో మందు కొలిచినట్టు కొలుస్తున్నాడు. కాలం కదలడం లేదు. గడియారం మీదికెక్కి కూర్చుని, మత్తుగా ఆకుల మీంచి పాము జారినట్టు, మెల్లగా జారుతోంది.

దురదృష్టవంతుడు అదృష్టాన్ని తరిమేస్తున్నాడు. ఉండి ఉండి, చీకట్లో నల్లని మృత్యువును చూసి జడుసుకుని పొలికేక పెట్టినట్టు అరుస్తున్నాడు. తల చితగ్గొట్టిన పాము. ప్రాణం రాలిపోయేముందు గింజుకున్నట్టు మెలికలు తిరిగి పోతున్నాడు. నాగమణి సువర్ణ ముఖంలోకి ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది.

లేబరేటరీలో కోనికల్ ఫ్లాస్కులో డైల్యూట్ హైడ్రోక్లోరిక్ ఏసిడ్ వుంటే మంచి నీళ్ళనుకుని తాగేశాడట. సాయంకాలం స్టమక్ వాష్ యిచ్చి చూశాం. పేగుల్ని బాగా తినేసిందేమో అందుకే అలా అరుస్తున్నాడు— అంది సువర్ణ.

డాక్టరు చూపులు మార్చుకుని, చెమట తుడుచుకుని తేలిగ్గా ఊపిరితీసి విడిచాడు. మార్ఫియా ఇంజక్షనిచ్చి, చేతులు కడుక్కుని అవసరమైతే పిలవ మని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. సువర్ణకూడా వెళ్ళిపోయింది. నిర్దయగా రాత్రిని ఒంటరిగా నాగమణికి వదిలేసి, గుడ్‌నైట్ చెప్పి చీకట్లో సన్నని బాటలోంచి క్వార్టర్సుకు వెళ్ళిపోయింది.

నాగమణిముందు రాత్రి మిగిలిపోయింది.

డ్యూటీరూంలో కూర్చొని కిటికీలోంచి చీకటిని చూస్తోంది.

బయట సన్నగా వర్షంతుంపర కూడా పడుతోంది గాబోలు గాలి చల్లగా, తెరలు తెరలుగా వీస్తోంది. వుండి వుండి ఒక్కో వర్షంబొట్టు కిటికీ లోంచి పాదాలమీదకు వాలుతోంది. వార్డంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. రోగులు నిద్రపోతున్నారు. ఏ అలికిడీలేదు. కొత్తగా వచ్చిన దురదృష్టవంతుడు మాత్రం మూలుగుతున్నాడు.

వర్షం ముదిరి పెద్దదయ్యింది. నీళ్ళ కాలువలుకట్టి పారుతోన్న శబ్దం వినబడుతోంది. దూరంగా వీధి బయట వెలుగుతోన్న వీధి దీపాలు ఆరి పోయాయి. కాటుక కళ్ళతో ఏ స్త్రీనో భోరున ఏడుస్తున్నట్లుంది.

నాగమణి ఓమూరు వార్డంతా తిరిగింది. జల్లు పడకుండా కిటికీల రెక్కలు మూసేసింది. వెనక్కు తిరిగివస్తూ దురదృష్టవంతుడి మంచం ముందు ఆగిపోయింది.

వార్డు మధ్యలో వెలుగుతోన్న ఒకే ఒక ఎలక్ట్రిక్ బల్బు నిద్రలేక ఎర్ర బడ్డట్టు లేత కాషాయరంగు కాంతిని వొదులుతోంది. దురదృష్టవంతుడి ముఖంలో రక్తాన్ని పిండుతోంది.

కణతలు పైకి ఉబ్బి, చెంపలు పర్వత సానువుల్లా వాలుగా కిందకు జారి, గెడ్డం అడుక్కు దిగిపోయాయి. బలవంతానగాని తెరచుకోని తలుపుల్లా రెప్పలు గట్టిగా మూసుకుపోయి వున్నాయి. కింద పెదవి దిగువన, చెక్కేసి నట్టు పల్లం మరీ ఎక్కువై, నీడ పడుతోంది. మీసాల్లేవు. వెన్నెలరాత్రి నక్షత్రాలు దూరందూరంగా పరచుకున్నచోట చేరిన లేత నీలంరంగు కాంతి పల్చగా అలముకున్నట్లుంది. ముక్కుపుటాలు వుబ్బి, నిలువుగా చూసినప్పుడు తప్పటి ముక్కులా అనిపిస్తోంది. ఆ వుదయమే గెడ్డం గీసినట్టు, జారిపోయిన మంచుగడ్డమీద పచ్చగడ్డి ప్రతిఫలించిన విధంగా అస్పష్టంగా లేతపచ్చరంగు మెరుస్తోంది. గుండ్రటిగోళం వేడెక్కి, వ్యాకోచించి కిందకు బరువు దిగి నట్టుంది కోలమొహం. బుష్‌కోటు బొత్తాంవూడి, చొక్కా పక్కకు తొలగి విశాలమైన పెయిరీ మైదానంలా ఛాతీ కనిపిస్తోంది. వుండి వుండి పెదాలు జడుసుకున్న పిరికివాడి గుండెలా అదిరిపడుతున్నాయి దగ్గరగా ముడుచుకు పోయి, అందమైన మైనపుబొమ్మ వేడికి కరిగి ముద్దగట్టుకుపోయినట్టు, తనలో తనే అతుక్కుపోయాడు.

నాగమణి కళ్ళల్లో జాలి, కెరటాల అలల్లా ఊగులాడింది. "పాపం!" అనుకుంది. డ్యూటీరూంలోకి వెళ్ళి, చలికి దగ్గరగా ముడుచుకొని నిద్రను తోలుకుంటూ ఆలోచనల్లో ఒంటరిగా తిరిగి, హృదయం బరువెక్కిన తర్వాత నిద్రపోయింది.

అకస్మాత్తుగా ఆమెకు తెలివొచ్చి అదిరిపడినట్లు కళ్ళు తెరిచింది. వార్డు బోయ్ పిలుస్తున్నాడు. "ఆ కొత్త పేషంటు చాలా బాధపడుతున్నాడు సిస్టర్. ఒకసారి వచ్చి చూసివెళ్ళండి" అన్నాడు.

నాగమణి విసుక్కుంది. నిద్రంతా చెడగొట్టేశాడు. మళ్ళీ నిద్ర పోవాలంటే ఎంతసేపు పడ్తుందో. ఆలోచనల్లో మళ్ళీ ఎన్నిగాయాలు రేగుతాయో.

లేచి రోగిదగ్గరకు వెళ్ళింది. కార్చిచ్చులో చిక్కుపడ్డ పాములా మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు. అరుస్తున్నాడు. ఆయాసపడిపోతున్నాడు. ఊపిరి కూడా సరిగా వెళ్ళడంలేదు. అచ్ఛాదనలేని జ్యోతి అల్లల్లాడినట్టు, జలపాతం కింద రాతిబండ కదలినట్టు స్థిరంగా వుండలేక యిష్టంవచ్చినట్టు కదలి పోతున్నాడు. కన్నీళ్ళు చెక్కిళ్ళను తడిపేశాయి. తడిసిన చెక్కిళ్ళమీద దీపం వెలుతురు అతుక్కుపోయింది. ఎక్కడుందో వాళ్ళమ్మ—ఆమెను తలంచు కుంటున్నాడు.

అడను తలెత్తి చూశాడు. స్త్రీ ఎదుట చటుక్కున తను మగాడిననే విషయం జ్ఞాపకానికొచ్చింది. ఏడవకూడదనుకున్నాడు. మూలుగుని లోలోపలే అణిచేసు కోవాలనుకున్నాడు. కాని ఏమీ చేతకాలేదు. కన్నీళ్ళు కారిపోతున్నాయి. మూలుగు హృదయాన్ని చీల్చి బైటపడుతూనే వుంది. బుసకొడుతున్న నాగు పాము పడగకింద గడ్డిపోచ కంపించినట్టు కంపించిపోతూనే వున్నాడు.

"నొప్పి ఎక్కువగా వుందా?" అంది నాగమణి మళ్ళీ.

సమాధానం చెప్పే ఓపికకూడా లేదు. తల మాత్రం వూపాడు. ఆయాస పడుతూ "మంట .... కాలిపోతోంది .... అమ్మా .... " అంటూ మూలిగాడు. గుండెను చూపించి అరిచేత్తో రాసుకుంటున్నాడు.

నాగమణి దగ్గరకు వెళ్ళింది. అరిచేత్తో మెల్లగా గుండెను రాసింది. వార్డు బోయ్‌ని పిలిచి బ్రోమైడ్ తెమ్మని కొద్దిగా తాగించింది.

"కళ్ళు మూసుకోండి. నిద్రపడితే నొప్పి తగ్గుతుంది." అంటూ దుప్పటి కప్పింది. స్టూలు లాక్కుని అక్కడే కూర్చుంది—దురదృష్టవంతుడి నుదుట మొలిచిన అదృష్టపు రేఖల్ని చూస్తూ.

బయట యింకా భోరున వర్షం కురుస్తూనే వుంది. వాచీ చూసుకుంది. కాలం కదులుతున్నట్టు అనిపించడంలేదు. తడిసిపోయి, బరువెక్కి కదలలేక మందంగా కదులుతున్నట్టుంది. రోగి క్రమక్రమంగా నిద్రతెరల్లో చిక్కుకుంటున్నాడు నాగమణి నిద్రపోదామని లేచి బయలుదేరింది. పదడుగులు వేసింది. ఆకాశంలో మెరుపు మెరసి, క్షణంపాటు లోకాన్ని వెలిగించి ఆరిపోయింది. ఆ వెంటనే ఉరుము. గతుక్కుమంది. తర్వాత గుండె తడుముకొని నవ్వుకొంది.

దురదృష్టవంతుడి నిద్ర ఎగిరిపోయిందేమో, మూలుగు మళ్ళీ వినిపిస్తోంది. నాగమణికి విసుగేసింది. కోపంకూడా వచ్చింది నిర్లక్ష్యంగా డ్యూటీ రూంలోకి వెళ్ళిపోయింది. నైట్ డ్యూటీ చెకింగ్ నర్స్ వర్షంమూలాన "రౌండ్స్"కు రాలేదు. రాత్రిళ్ళు సీరియస్ కేస్ వుంటే యింతే. నిద్ర వుండదు. ఒంటరిగా కూర్చోవాలి. ఆలోచనలు వస్తాయి. బాధాకరమైనవి. అంతేగాని గిలిగింతలు పెట్టేవేమీ లేవు తనకు. దురదృష్టవంతురాలు తను. తను నిర్లక్ష్యంగా విసిరేసిన అదృష్టపు ఫలాలు దారిపొడుగునా మొలిచి మొలకలై పెరిగి విశాలమైన వృక్షాలై చల్లని నీడల్నిస్తున్నాయిప్పుడు. ఆ నీడల్లో ఎవరెవరో సేద దీర్చుకుంటున్నారు. వెనక్కు వెళ్ళడానికి మనస్కరించడంలేదు. అభిమానంవల్ల ఆగిపోయింది. ఇప్పుడు ఆ నీడల్ని పూర్తిగా ఆక్రమించేశారు. ఖాళీలేదు—అలా అయిపోయింది బతుకు.

ఆలోచనలు! ఆలోచనలు!!

ఎప్పుడో నిద్ర. కుర్చీలో కూర్చుని అలాగే టేబిలుమీదకు వాలి నిద్రపోయింది.

ఏదో కల తెగిపోయి చటుక్కున కళ్ళు తెరిచింది. స్నానం చేసిన ఉదయం, తడిసిన కురుల్ని ఆరబెట్టుకొంటోంది. రాత్రల్లా ఏడ్చిఏడ్చి కళ్ళెర్రబడ్డట్టు ఆకాశం ఎర్రగా వుంది. కన్నీళ్ళలో కాటుక చెరిగిపోయి చీకటి మాయమయ్యింది. పల్చటి లేత బూడిదరంగు కాంతి పల్చగా బయట పరచుకుంది. ఎదుటి రావిచెట్టులో ఓ కాకి వుండివుండి అరుస్తోంది.

ఈ స్వాగతం ఎవరికి? ఏ చుట్టానికి? హాస్పిటలు వార్డులోకి కొత్తగా వచ్చే ఏ దురదృష్టవంతుడికో!

నాగమణి చెయ్యి ఝూడించింది. కాకి అరవడం మానేసి, రెక్కల్ని టపటపా కొట్టుకొని ఎగిరిపోయింది. ఓ పండుటాకు చెట్టుమీంచి రాలి, నగరం వెనక దిగబడిపోతోన్న సాయంకాలపు సూర్యుడి ఆఖరి కిరణంలాగ, పతనమైపోయిన సామ్రాజ్యపు బావుటాలాగ, పట్టుతప్పిన ఉల్కలాగ, దుర్బలుడి కోపంలాగ, కన్నీటి బొట్టులాగ కింద పడిపోయింది.

"ఈ యౌవ్వనంలోనుంచి మరో రోజు రాలిపోయింది" అనుకుంది నాగమణి. నిట్టూర్చింది. లేచి తల సర్దుకుని, నలిగిపోయిన బట్టల్ని సరిచేసుకుని వార్డులోకి వచ్చింది.

దురదృష్టవంతుడు మత్తుగా కదలకుండా పడుకున్నాడు.

ఆమె భయంగా, కంగారుగా దగ్గరకు వెళ్ళింది.

నిద్రపోతున్నాడు. గుండెమీద చేతులు వేసుకుని మత్తుగా నిద్రపోతున్నాడు. శైశవంలోంచి కాలపు వెల్లువలో కొట్టుకుపోయి బురదలో కప్పడి, యౌవ్వనంలో వచ్చిన బలమైన ఉద్రేకపు భూకంపంలో తిరిగి బయటపడిన కన్నీటి బిందువు ముత్యంలా చెక్కిలిమీద మెరుస్తోంది. ఊపిరి పీల్చినప్పుడు చేతులుకూడా గుండెతోపాటు పైకీ, కిందకూ కదులుతున్నాయి.

"హమ్మయ్య!" అనుకుంది

కొద్దిక్షణాలు అతని ముఖంలోకి చూస్తూ నిలుచుంది.

రాత్రి బాధలో అందం కప్పడిపోయిందిగాని బాగానే వున్నాడు. చీకట్లో మీసం కనుపించలేదప్పుడు. లేతమీసం. అక్కడక్కడ ముదర రాగిరంగులో మెరుస్తోంది. ఎర్రగులాబీ రసం పిండి, కాచి చిక్కబరచి, అందులో ముంచి నట్టున్నాయి పెదాలు. తురాయిపూలు పొట్లాంచుట్టిన సన్నటి, తెల్లటి కాగితపు పొరలోంచి కనిపించే శరీరపు రంగు అతనిది. బుగ్గలమీద మొటిమలు ఎర్రగా కంది, విచ్చిన గడ్డిపూలలా వున్నాయి. తల వెంట్రుకలు చెదరి ఉంగరాలు తిరిగి, ముసురుతున్న చీకట్లలా నలువైపులకు ఎగురుతున్నాయి. ఎండకు పగిలి బీటలు వేసిన నేలలా నొసటి మధ్య పరచుకున్న గీతలు హృదయంలో

రగుల్కొంటున్న కార్చిచ్చులను చెప్పక చెప్పతున్నాయి. ఎప్పుడూ ఎవ్వరికీ హృదయాన్ని యివ్వగూడదనుకున్నవాడిలా కలలోగూడా పెదాలమీద చిరునవ్వుల్ని దొర్లనీయడంలేదు.

"పాపం!" అనుకుంది నాగమణి వెనక్కు తిరిగిపోతూ. ఆ తర్వాత నవ్వుకుంది. ఒక దురదృష్టవంతురాలు మరొక దురదృష్టవంతుడిమీద సానుభూతా?!

నాగమణి ముఖం కడుక్కొచ్చింది. అప్పుడే వార్డంతా నానా గంద్రగోళంగా తయారయ్యింది. మూలుగులు, అరుపులు, తిట్లు—ఒకటే కాకిగోల! వీళ్ళమధ్య సహనంతో ప్రవర్తించాలి. జీవితంలో అన్నీ జారవిడుచుకున్న తనకు సహనంమాత్రం యింకెక్కడ మిగిలింది? మరికొంతకాలం వీళ్ళ మధ్యేగాని వుంటే తనకి పిచ్చెత్తడం ఖాయం.

ఎనిమిదింటికి డ్యూటీ నర్సులు ముగ్గురొచ్చారు. నాగమణి డ్యూటీదిగి క్వార్టర్సుకు బయలుదేరింది. పదింటికి భోజనంచేసి పడుకుంటే మళ్ళీ సాయంకాలం నాలుగింటికే లేవడం. నాలుగింటికి క్వార్టర్సులో రంగులు విచ్చలవిడిగా ఎగురుతుంటాయి. తమకు కావలసిన వాళ్ళగురించి ఆకారాలు మార్చుకుని ఎదురుచూస్తుంటారు అమ్మాయిలు. కొంతమంది షికార్లు కొడుతుంటారు. అబ్బాయిల ఖరీదైన నవ్వులు క్వార్టర్సులో నాపరాతి గచ్చుమీదపడి అటూ యిటూ జారిపోతుంటాయి. వాటిని అమ్మాయిలు ఏరుకొని, భద్రంగా దాచుకుని రాత్రి కలల్లోకి తెచ్చుకుంటారు.

ఆ జీవితంలో వాళ్ళమాదిరే తనూ కొంతకాలం గడిపింది. సాయంకాలాల గురించి ఎదురుచూస్తూ కూర్చునేది. ఎన్నో చిరునవ్వుల్ని ఏరుకుని పిసినారిలా మూటగట్టి దాచుకుంది. అవి చాలలేదు. ఇంకా కావాలి. ఆశకు అంతులేదు. ఒక్కరుకాదు యిద్దరు. ఆ తర్వాత....ముగ్గురు. తను కోరితే తన వెనక మహాసైన్యం తయారవుతుంది. ఆ అహంకారమే తనలో నిర్లక్ష్యాన్ని రేకెత్తించింది అన్నింటినీ పోగొట్టుకొన్న ఒంటరి బతుకులోకి నెట్టేసింది.

నాగమణి తన గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చుంది.

ఇవ్వాళ ఎందుకో తనివితీరా ఏడవాలనిపిస్తోంది. ఇతరులనుచూసి జాలిపడి సానుభూతి చూపించే తను, యివ్వాళ తనమీద తనే జాలిపడి సానుభూతి చూపించుకోవాలి. గదిలో తనొక్కర్తేవుంది. మిగతావాళ్ళు హాస్పిటల్లోకి వెళ్ళిపోయారు. ఏడవటానికి కావలసినంత తీరికా, అవకాశం.

పదిన్నరకు భోజనంచేసి, గది తలుపులు బిగించుకుని మంచం మీదకు చేరింది.

అర్ధగంట తర్వాత, జ్ఞాపకాల సుడిగుండంలో ఉక్కిరి బిక్కిరౌతున్న ఆమెను రక్షిద్దామన్నట్టు ఎవరో తలుపులు దబదబా బాదుతున్నారు. నాగమణి లేచివెళ్ళి తలుపు తీసింది.

పక్కరూము ప్రమీల ఉత్తరం వచ్చిందని కవరొకటి యిచ్చి వెళ్ళిపోయింది.

నాగమణి ఉత్తరం చించి చదువుకుంది. చెల్లెలు రాసిన ఉత్తరం అది. డబ్బుగురించి. అమ్మకు తెలియకుండా తన పేరున ఓ యాభైరూపాయలు పంపమని.

మళ్ళీ మంచం మీదకు చేరుకుంది నాగమణి.

తమ్ముడికి యిరవై రూపాయలు పంపించి ఇంకా వారంకూడా కాలేదు వాడికీ రహస్యంగానే. బూట్లకని.

బహుశా చెల్లెలు ఆ యాభైరూపాయలతోనూ ఏచీరో కొనుక్కొంటుంది. లేదా ఏ ఎక్స్‌కర్షన్‌కో వెళ్తుంది. కేరింతాలు కొడుతూ తిరుగుతుంది. మా అక్కయ్య ఎంత మంచిదీ అనుకుంటుంది. తమ్ముడూ అంతే. తొడుక్కున్న బూట్లనిచూసి మురిసిపోతాడు. బళ్ళో అందరికీ చూపించి, మా అక్కయ్య డబ్బిస్తే కొనుక్కున్నాను అని చెప్తాడు.

అదే సంతృప్తి! లేకపోతే యీ జీవితంలోంచి ఎప్పుడో పారిపోయి వుండేది. ఈ ఒంటరి బతుకు, ఆశలేని భవిష్యత్తు—ఇక్కడ తను వుండేది కాదు.

రూంమేట్ వచ్చి భోంచేసి, కాస్సేపు ఫిలింఫేర్ చదువుకుని మళ్ళీ డ్యూటీలోకి వెళ్ళిపోయింది.

నాగమణి అంత సేపూ కళ్ళుమూసుకుని నిద్రపోతున్నదానిలా నటించింది. లేకపోతే ఒకటే వాగుడు. ఈ మూడ్‌లో ఆమె వాగుడు తను భరించలేదు.

ఉత్తరం మళ్ళీ మరోసారి చదువుకొంది. ఈ సంతృప్తి ఎందుకు? మరొకరి సుఖంకోసం తన సుఖాన్ని త్యాగం చేస్తున్నందుకు. త్యాగం కాదనుకుంటే–అర్పణ. తనవాళ్ళ ఆనందానికి తన జీవితాన్ని అర్పణ చేయడం. వెలుతుర్ని యివ్వాలంటే వత్తి కాలాలి. తన జీవితమూ అంతే. ఇంకొకరి సుఖానికి తను ఆహుతి కావాలి.

మనసంతా బరువుగావుంది. దుఃఖ మేఘాలు దట్టంగా కమ్ముకున్నాయి. చీకటి పేరుకుపోయింది. ఒకదానినొకటి ఢీకొని అగ్నిశిఖల్ని కురిపిస్తున్నాయి. కాని....కాని....మేఘాలు వర్షించడంలేదు. వర్షిస్తే బావుండును. హృదయం తేలికయ్యేది. తృప్తిగా ఏడుద్దామనుకుంటే కన్నీళ్ళుకూడా రావడంలేదేమిటి? ఏడవడంకూడా చేతగాదా తనకు? చిన్నప్పుడు పట్టినే ఏడ్చేసేది. పెరిగి పెద్దదయి ఏడవడం మర్చిపోయింది!

నిద్ర పట్టటంలేదు. కన్నీళ్ళు కారడంలేదు. అలానే మంచంమీద అటూ యిటూ దొర్లుతోంది.

మళ్ళీ తలుపు శబ్దం.

విసుక్కుంటూ వెళ్ళి తలుపుతీసింది.

ఆలిస్ విజయ! తోటి స్టాఫ్ నర్సు.

చప్పున లోపలికివచ్చి కావలించుకుంది. "మణీ! ఓ సంగతి చెప్పనా. ఆఫ్‌కదూ, ఉదయం షాపింగ్‌కని బజారుకు బయలుదేరాను. అనుకోకుండా బజార్లో క్రిస్టొఫర్ కనిపించాడు. వాళ్ళింటికి తీసుకెళ్ళాడు. వాళ్ళమ్మగారికి పరిచయం చేశాడు. ఆమె చాలా మంచిది. నాచేత మూడు పాటలు పాడించుకుంది...."

విజయ కళ్ళల్లో క్రిస్టొఫర్ వెలిగించిన దీపాలు కనిపిస్తూనే వున్నాయి. ఆమె పెదాలమీద అతను అద్దిన తడి యింకా మెరుస్తూనే వుంది; ఆమె చెక్కిళ్ళమీద అతను పులిమిన రంగు పాలిపోలేదు.

"నువ్వు అదృష్టవంతురాలవు విజయా" అంది. మళ్ళీ వెంటనే "ఇవ్వాళ నాకు వంట్లో బావుండలేదు. కాస్సేపు నిద్రపోనీ" అంది.

ఆ అమ్మాయి ఓసారి ఆశ్చర్యంగా కళ్ళు ఎగరేసి దగ్గరికొచ్చి, వొళ్ళంతా తడిమి చూసింది. పక్కనే కూర్చుని మీదకువంగి ఆప్యాయంగా నుదురుమీద చెయ్యేసి "తలనొప్పిగావుందా" అంది.

"తలనొప్పేగాని, కాస్సేపు పడుకోనియ్, నీకు పుణ్యముంటుంది" అంది నాగమణి.

ఆమె ధోరణికి విజయ ఆశ్చర్యపోయి ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని వెళ్ళి పోయింది.

తను అసూయ పడుతున్నా ననుకుంటుంది విజయ. తను దేవతకాదు, మనిషి. అందులో ఆడది. అతిసామాన్యమైనది. ఏ ప్రత్యేకతా లేనిది. రాగ ద్వేషాలకు అతీతురాలుకాలేదు. పగిలిపోయిన గాజుబుడ్డిలాంటి జీవితం అయి పోయింది. అతికి నమాత్రం ఏం లాభం. మళ్ళీ వేడి తగిలితే విచ్చిపోక తప్పదు. అబ్బా, గుండె చీలిపోతోంది. బాధ. గుండెలు మండిపోతున్నట్టు, పిడికిట్లో గుండె బిగించి అణిచినట్టు. తలనొప్పి నిజంగా వస్తోందిప్పుడు. ఆలోచించడం మానేస్తే. నిద్రపోవాలి. నిద్రరాదు. కన్నీళ్ళు కారవు.

సాయంత్రం వరకూ అలాగే గడిపింది. చీకటిపడ్డాక లేచి ముఖం కడుక్కుంది. భోజనంచేసి, బట్టలు మార్చుకుని డ్యూటీకి బయలుదేరింది.

క్వార్టర్సు మసక చీకట్లో నక్షత్రాల్లా చిరునవ్వులు; రహస్యంగా, తేలిగ్గా గుసగుసలు! ఎవరికివారే ఓ సామ్రాజ్యాన్ని ఏలుతున్నారు. అందకుండా తప్పించుకుని జారిపోతున్నారు. ఎదుటివాళ్ళను ఓ ఆట ఆడించి నవ్వుకుంటు న్నారు. లొంగిపోతున్నారు.

నాగమణి తలవంచుకుంది. "వద్దు నాకీజీవితం వద్దు" అనుకుంది. వంచినతల ఎత్తకుండా సన్నని బాటలోంచి గబగబా నడిచి హాస్పిటలు చేరుకుంది.

ఓసారి నాగమణి వార్డంతా కళ్ళతో వెతికింది. కొంతమంది గురించి ప్రత్యేకంగా ఆతృతతో చూసినకళ్ళు, వారిని సురక్షితంగా చూసి, మెల్లగా

కిందకు వాలాయి. నిన్న చేరిన దురదృష్టవంతుడు పడుకునే, ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నాడు.

నాగమణి ఓసారి వార్డంతా చుట్టివచ్చింది. రిపోర్టుచూసి, ఎవరెవరికి యింజక్షన్లు ఇవ్వాలో ఇచ్చివచ్చింది. దురదృష్టవంతుడ్ని పలకరించి నొప్పెలా వుందో అడిగింది.

"అలాగేవుంది" అన్నాడు. కీచుగొంతు. అసలు ఆ గొంతే అంతో, లేక స్వరపేటిక కూడా కాలి అలా అయ్యిందో తెలీదు. ఆ అందానికితగ్గ కంఠంకాదు.

అతనితో మాట్లాడుతోన్న యాభైయేళ్ళవాడు లేచొచ్చి, ఆమెవెంట డ్యూటీ రూంలోకి నడిచాడు.

"నర్సమ్మా ! అబ్బాయిని కాస్త కనిపెడుతూ వుండమ్మా. పెళ్ళిగాం వస్తే పరుగెత్తుకొచ్చాను. మావాడే. మేనల్లుడు. డాక్టరుగార్ని అడిగాను. పరవా లేదన్నారు. నే వెళ్ళిపోతున్నా. మా అమ్మాయి పెళ్ళి పదిహేను రోజులుకూడా లేదు. దగ్గరుండి అన్నిపనులూ చేసుకోవాలి. ఒంటరివాడ్ని. పెళ్ళికిరారా అని వుత్తరంరాస్తే నన్నే రప్పించాడు వీడు. ఏదో, అదృష్టం బావుండి గండం గడిచింది" అన్నాడు.

ఇంకా చాలా చెప్పాడతను. చిన్నప్పుడే వొంటరివాడయిపోయాడట. చదువూ, సంధ్యా అన్నీ తనే చూసుకుంటున్నాడట. పేరు వసంతరావుట.

ఆయన ఒకటికి పదిసార్లు వసంతరావును చూస్తుండమని ఆమెతో చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

నాగమణికి వసంతరావుమీద జాలికలిగింది. ఒంటరి బతుకు_పాపం ! అనుకుంది. గ్లూకోజు యింజక్షన్లు యిద్దామని సిరంజ్ పట్టుకొని వచ్చింది. అన్నం తినగూడదన్నాడు డాక్టరు. అన్నమేకాదు. ఘనపదార్థాలేవీ తిన గూడదు....గ్లూకోజు యింజక్షన్లే ఆధారం.

ఆమె వచ్చేసరికి దుప్పటి ముసుగుపెట్టి పడుకున్నాడు. ముఖం మీంచి దుప్పటి తొలగించింది. ఏడుస్తున్నాడు. జలజలా కన్నీళ్ళు కారిపోతున్నాయి !

"ఏమిటి ! ఏడుస్తున్నారా :: ఎందుకు ?" అంది ఆమె.

పంటితో కింద పెదవి బిగించి పట్టుకుని బలవంతంగా రెప్పలెత్తి ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు. ఆ వెంటనే రెప్పలుదించి "బాధ....చాలా ఎక్కువగా వుంది" అన్నాడు.

ఇంజక్షనిచ్చి, చూపుల్ని తప్పించకుండా ఓ నిమిషం సేపు అలానే అతని ముఖంలోకిచూస్తూ వుండిపోయింది. వసంతరావు మధ్యలో ఓసారి కళ్ళు తెరచి, ఆమె చూస్తుండడం చూసి, మళ్ళీ మూసుకున్నాడు.

నాగమణికి ఏదో అర్థమైనట్టు కళ్ళు ఎగరేసి అక్కడనుండి కదలి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రాత్రి ఆమె ఆలోచనల్లో అతను కొద్దిసేపు మెదిలినప్పుడు ఆమె అనుకుంది—

తనలాగే అతనూ జీవితంలో ఓడిపోయాడు. దురదృష్టవంతుడు. కాని తనకు గుండెధైర్యం వుంది. అతనికిలేదు. ధైర్యవంతుడ్ననుకుని పిరికివాడిలా ప్రవర్తించాడు. నిజంగా జాలిపడాల్సిన జీవి!

లేచివచ్చింది. ముసుగు పెట్టుకునేవున్నాడు. దుప్పటి తొలగించింది. ఏడవడంలేదుగాని కళ్ళుమూసుకునే తెలిగేసి వున్నాడు. దుప్పటి తీయడంతోనే రెప్పలెత్తి ప్రశ్నార్థకంగా ఆమెవైపు చూశాడు.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు? ఇంకా నిద్రపోలేదూ, పదకొండయ్యింది. కళ్ళు మూసుకుని పడుకోండి—ఏ ఆలోచనలూ—లేకుండా. ఎంతసేపు ఆలోచించినా ఆ పెళ్ళిని మీరు ఆపలేరు."

జడుసుకున్న వాడిలా గతుక్కుమని అదిరిపోయాడు. కంటిపాపలు క్షణంపాటు అల్లల్లాడినట్టు చలించిపోయాయి. మారు మాట్లాడకుండా కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కళ్ళుతెరచి చూస్తాడేమోనని చాలాసేపు ఆమె అక్కడే నిలుచునివుంది. కాని, అతను కళ్ళు తెరవలేదు.

నాగమణి అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోతూ "మీరు ఆలోచించేదేమిటో నాకు తెలుసు. మోసగింపబడిన బాధతో మిమ్మల్ని మీరే మోసగించుకోవడానికి ప్రయత్నించారు. మీరు చేసినపని మంచిపని అనలేను. పిరికివాళ్ళు చేసేపని అది. జీవితంలో పోగొట్టుకున్న ప్రతి విషయాన్ని గురించీ బాధపడుతూ

కూర్చుంటే, విగ్రహం ముఖంలో చెక్కిన చిరునవ్వు తప్ప ఈ లోకంలో మరో చిరునవ్వు కనిపించదు" అంది

గదిలోకొచ్చి కూర్చుని కిటికీలోంచి ఆకాశంలో నక్షత్రాల్ని వెతుకుతూ యింతకు ముందు తానన్న మాటల్ని జ్ఞాపకం చేసుకుని నవ్వుకుంది, ఫరవాలేదు, నాకు నేను ధైర్యం చెప్పుకోగలను—అనుకుంది.

అంతకుముందు రాత్రీ, పగలూ సరిగా నిద్రలేనందువల్ల గాబోలు ఆ రాత్రి ఆమెకు ఏ కలలూలేని మత్తునిద్ర పట్టేసింది. రోగులుకూడా ఎవరూ లేపలేదు. ఉదయం లేచేసరికి బాగా పొద్దెక్కిపోయింది. అప్పటికే చాలామంది రోగులు నిద్రలేచారు. వసంతరావుకూడా నిద్రలేచాడు. కళ్ళుతెరచి వార్డు సీలింగుకేసి చూపులు నిలిపి నిశ్చలంగా చూస్తున్నాడు. అలా చూస్తున్నవాడల్లా చటుక్కున చూపులు మార్చుకుని ఓమారు అటూ ఇటూ చూశాడు. దూరంగా డ్యూటీరూం ఎదుట వరండాలో నాగమణి వట్టిచేతుల్తో చెదరిపోయిన తల వెంట్రుకల్ని సర్దుకుంటూ యిటే చూస్తోంది.

"గుడ్‌మార్నింగ్ సిస్టర్ ?" అన్నాడు చేతులెత్తకుండానే.

"గుడ్‌మార్నింగ్" అంది. దగ్గరకొచ్చి పలకరించింది. నొప్పి ఎలా వుందీ కనుక్కుంది. పదినిమిషాలు అతని ఎదుటే నిల్చుని మాట్లాడింది. ఏ కాలేజీలో చదువుతున్నదీ, ఏ క్లాసో, ఏ వూరో—చాలాచాలా మాట్లాడింది. స్త్రీ సహజమైన సానుభూతి ఆమెకు తెలియకుండానే ఆమెలోంచి పొర్లి అతనిమీద పన్నీటి జల్లులా కురిసింది. ఆమె అభిమానపు జల్లులోతడిసి, ఆమె స్నేహపు చూపుల్ని మత్తుగా వళ్ళంతా కప్పుకున్నాడు. అతనిపై సానుభూతి చిలకరిస్తోన్న ఆమెకు చటుక్కున తన జీవితం గుర్తుకువచ్చి, మరేమీ మాట్లాడలేకపోయింది. గిర్రున వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.

పగలుకూడా ఆమెకు మత్తుగా నిద్రపట్టేసింది. రాత్రి డ్యూటీలేదు. ఆరోజు ఆమెకు ఆఫ్. రూమ్‌మేట్ బలవంతంచేస్తే సినిమాకు వెళ్ళింది. తెలుగు సినిమా అది. ఒక నర్సు జీవితాన్ని ఉన్నతంగా చూపించిన చిత్రం. అది చూసిన తర్వాత "ఇప్పుడు నన్ను నేను ఓదార్చుకోగలను" అనుకుంది. ఇంటి కొచ్చి హాయిగా, నిశ్చింతగా నిద్రపోయింది. ఏవేవో కలలు వచ్చాయి.

ఉదయం లేచిన తర్వాత ఆ కలల్ని ఆమె పట్టించుకోలేదు. జ్ఞాపకం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించలేదు.

"వీటన్నింటికీ మించిన సంతృప్తి నాకు వుంది. నాకు యింకేమీ అక్కరలేదు" అనుకుంది.

ఆరోజు మధ్యాహ్నం సేవింగ్స్ బ్యాంక్‌లోంచి డబ్బుతీసి చెల్లెలుకి స్కూలు అడ్రసుకు యాభైరూపాయలు మనియార్డరు చేసింది. సాయంకాలం వరకూ నిద్రపోయి భోజనంచేసి హాస్పిటలుకు బయలుదేరింది. నల్లని చీకట్లో మెలికలు తిరిగిన సన్నని బాటలో హుషారుగా నడిచి వార్డు చేరుకుంది. అయిదునిమిషాలు తీరిగ్గా కూర్చుని, ఆ తర్వాత ఒక్కొక్క రోగినే పరామర్శిస్తూ అటూ యిటూ తిరిగింది.

వసంతరావు తలగడకు ఆనుకుని కూర్చుని వున్నాడు. ఆమెను చూసి విష్ చేశాడు.

"ఎలావుంది నొప్పి?" అంది ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుతూ దగ్గరకొచ్చి.

"నొప్పి ఎక్కువగానేవుంది కాని అలవాటు పడిపోయాను" అన్నాడు.

బాగా చిక్కిపోయాడు. కళ్ళు లోతుకుపోయాయి. చూపులు అలసిపోయినట్టుగా మందంగా కదులుతున్నాయి. మీసమూ, గెడ్డం పెరిగిపోయి పాడుబడ్డ బంగళామీద నాచుపట్టినట్లుంది. నిప్పుపయిన బూడిదచేరినట్టు ముఖం నల్లబడింది. దగ్గరకురాగానే గుప్పున చెమటవాసన కొట్టింది. మరీ దగ్గరగా చూసినప్పుడు నొసటిమీది గీతల్లో చెమటచేరి నల్లని చారలు కత్తినాట్లులా కనిపించాయి

"నిన్న మీరు రాలేదేం?" అన్నాడు వసంతరావు.

"నిన్న నాకు వీక్లీఆఫ్" అంది నాగమణి.

"ఉదయం పాతవాళ్ళు యిద్దరుకాక మరోఆమె వచ్చింది. ఒకవేళ మిమ్మల్ని మరో వార్డులోకి మార్చేశారేమో అనుకున్నాను. వాళ్ళను అడుగుదామనిపించిందిగాని అడగలేదు."

"అడగలేకపోయారా" అంది చిరునవ్వు నవ్వుతూ ఆమె.

అతనేమీ మాట్లాడలేదు.

"మళ్ళీ వస్తాలెండి తిరిగ్గా" అని వెళ్ళిపోయిందామె. గబగబా ఎవరికి యివ్వాల్సిన మందులు వాళ్ళకిచ్చింది వసంతరావుకుకూడా గ్లూకోజు ఇంజక్షను యిచ్చింది. ఇంజక్షను చేస్తూ "పాపం! భోజనంలేక బాగా చిక్కిపోయాడు" అని సానుభూతి చూపుల్తోనే ఒళ్ళంతా స్పృశించి "ఏ బత్తాయిరసమో తాగ కూడదూ" అంది.

"నిజమే. కాని ఎవరున్నారు తెచ్చేవాళ్ళు. కాలేజీనుంచి యీసారి ఎవరన్నా స్నేహితులువస్తే వాళ్ళచేత తెప్పించుకోవాలి."

"రేపుగాని నేను వూళ్ళోకెళ్తే తెస్తాలెండి" అని ఆమె మరో రోగికి ఇంజక్షనిద్దామని వెళ్ళిపోయింది.

నక్షత్రాలవంటి కలలు పండుతున్న ఆ రాత్రి హాస్పిటల్లో రోగులంతా నిద్రపోయాక, నిశ్శబ్దం హాస్పిటల్లో పరుచుకున్నాక వసంతరావు నిద్ర పోయాడో లేదో చూసొద్దామని అతని బెడ్ దగ్గరకు వెళ్ళింది నాగమణి.

కళ్ళు తెరిచి చూస్తున్నాడు. అతని యౌవ్వనపు కళ్ళల్లో మొలిచిన నిరీక్షణల పూలు, ఆమె వస్తూ మోసుకొచ్చిన చిరుగాలులకు అటూ యిటూ వూగి మరీ అందంగా, ఆకర్షణీయంగా కనిపించాయి.

"ఇంకా నిద్రపోలేదూ" అంది వస్తూనే.

"ఏమిటో ఇవ్వాళ యింకా నిద్రరాలేదు. పొద్దుటినుండీ యిలా మంచం మీదే గడపడం. మిగతా సిస్టర్లంటే నాకెందుకో మాట్లాడబుద్ధేయదు—మీతోనే తప్ప. వట్టి వాగుడుకాయలు. అందుకని పగలంతా నిద్రతోనే గడపడం, రాత్రిళ్ళు కొద్దిపాటి నిద్రే."

ఎన్నో కాంతి సంవత్సరాలనించి ప్రయాణంచేస్తూ వచ్చిన ఏ దూర తీరాల్లోని నక్షత్రపు కాంతి కిరణమో నిద్రపోతున్న ఓ పిల్లకెరటాన్ని కవ్వించి సంతోషంతో ఉరకలు వేయించినట్టు ఆమె హృదయంలో చిన్న అలను లేపాయి అతని మాటలు. చాలా చిన్న అల. క్షణంపాటు పైకిలేచి, ఊగులాడి. వడ్డుకు కొట్టుకొచ్చి చిరునవ్వుల నురగల్ని వదలిపెట్టి మాయమయ్యిందది.

"అదేమిటి అలా అంటారు. మిగతా సిస్టర్లని అలా చిన్నచూపు చూడకండి. నేనొక్కర్తినీ మంచిదాన్నీ, వాళ్ళు కాదూనా! వాళ్ళుగాని ఆలకించారంటే బాధపడరూ?"

"వాళ్ళకూ మీకూ చాలా తేడావుంది."

చటుక్కున ఆమె అతని కళ్ళల్లోకి తేరిపార చూసింది. రాత్రి చీకట్లో దట్టమయిన గుబురులకింద వికసించిన మల్లెమొగ్గలు రెండు కాంతులతో తమనుతాము వెలిగించుకున్నట్టు ఆమె కళ్ళు వికసించాయి.

"తేడా వుందని నేను అనుకోవడంలేదు" అంది ఆమె.

"ఉంది. మీరు చాలా నిండుగా, గంభీరంగా వుంటారు" అన్నాడు అతను.

జీవితంలో అన్నీ జారవిడుచుకున్నదాన్ని నేను. ఆరోగ్యంగా చిరునవ్వు కూడా నవ్వలేనిదాన్ని. అన్నీ పోగొట్టుకుని నేను మంచిదాన్నయ్యాను. ఈ నిండుదనం వెనక, ఈ గంభీరత వెనక మండిపోయిన గుండెను మీరు గుర్తించలేరు—అనుకుంది నాగమణి.

"సరేలెండి నిద్రపోండిక. పోనీ బ్రోమైడ్ తాగుతారా, నిద్రపడు తుందేమో. ఆయినా అస్తమానం తాగటం మంచిదికాదు...నాకు నిద్రొస్తోంది, నేను వెళ్ళిపోతున్నాను."

డ్యూటీ రూంలోకి వచ్చేసింది.

నిజానికి ఆమెకు నిద్రవస్తోంది. చెకింగ్‌నర్స్ ఇంకా రౌండ్స్‌కు రాలేదు. వచ్చి వెళ్ళిపోతే, కొద్దిసేపు కళ్ళు మూయ్యొచ్చు.

పాల సముద్రంలో మధ్యాహ్నపు సూర్యకిరణాలు వెలిగించిన అందమైన వింతకాంతి పరుచుకున్నట్లున్న గదిలో వంటరిగా కూర్చుని కిటికీలోంచి ఆకాశదీపాల్ని చూస్తోంది. గది బయట స్వీపర్, వార్డ్‌బోయ్‌లు కూర్చుని సినిమాల గురించి కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. తెలుగు సినిమాలు—అందులోనూ కొత్తగా వచ్చిన రంగుల సినిమాలు గురించీ, హాస్యపాత్రల సంభాషణల గురించీ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

మళ్ళీ ఆలోచనలమధ్య నాగమణి.

తన మనసెందుకలా ఉల్లిపొర కాగితంలా రెపరెపలాడుతోంది? సముద్రపు గాలిలోంచి విడివడి, కనివింద మొక్కలమీంచి జారి, చెరకు తోట లోంచి ప్రయాణం చేసివచ్చిన పిల్లతెమ్మెరలా ఎందుకలా హాయిగా మత్తుగా వుంది? మైళ్ళకొలదీ దూరంనించి ఊగులాడుతూ వచ్చి, మొండిగా నిలుచున్న బండరాళ్ళ చుట్టూచేరిన సముద్రపు అలలా ఎందుకలా ఆర్భాటం చేస్తోంది? మిగతావాళ్ళలా తనూ అయిపోతోందేమిటి! తను అందరిలాంటిదీ కాదు. ఓ ప్రత్యేకత వుంది. ఆయనే అన్నాడు....వట్టిది....ఏ ప్రత్యేకతా లేదు. తను మోసగత్తె...

నాగమణి గట్టిగా రెండు చేతుల్తోనూ కళ్ళుమూసుకుంది. "వద్దు....వద్దు ....ఈ మూసిన తలుపుల్ని నేనిక తీయలేను" అనుకుంది.

"ఏం చేస్తున్నావు నాగమణీ" చెకింగ్ నర్స్ గది బయటనించే పిలిచింది.

"ఏం చేయడంలేదు. మత్తుగావుంటే నిద్ర రాకుండా వుంటుందని కళ్ళు నులుముకుంటున్నాను" లేచివెళ్ళి ఆమెను అనుసరించింది. వార్డు చుట్టూ ఓసారి తిరిగి ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

నాగమణి గదిలోకి వెళ్ళబోతోంటే ఎక్కడినుంచో ఓ పిలుపు. ఆగి వార్డులోకి చూసింది.

"సిస్టర్! నిద్రరావడంలేదు. బ్రోమైడ్ కావాలి."

ఆ కంఠం వసంతరావుది.

ఔన్స్ గ్లాసులో కాస్తంత బ్రోమైడ్ వేసుకుని వెళ్ళి అతనిచేత తాగించింది. దుప్పటి సరిగాకప్పి, నిద్రపొమ్మని కోప్పడి, గుడ్‌నైట్ చెప్పి వచ్చేసింది. ఫిలింఫేర్ చదువుకుంటూ అలానే టేబిలుమీదకు వాలి నిద్రపోయింది.

ఉదయం వేగంగానే తెలివి వచ్చిందిగాని బద్ధకంగావుండి లేవాలనిపించలేదు. చాలా సేపు అలానే మత్తుగా చూస్తూ వుండిపోయింది. ఆ తర్వాత లేచి గబగబా పనులు పూర్తిచేసింది. వసంతరావుకు సుప్రభాతం చెప్పి క్వార్టర్సుకు బయలుదేరింది.

పదడుగులు కూడా వెళ్ళలేదు, వార్డులోవున్న రేడియో సౌండ్ బాక్స్ లోంచి "ఆజ్ పహలీ తారీఖుహై"....అంటూ పాట వినవచ్చింది.

ఎవరో పట్టి బలవంతంగా వెనక్కుగుంజి నిలదీసినట్టు చటుక్కున ఆగిపోయింది నాగమణి.

అవును ! ఇవ్వాళ ఒకటో తారీఖు. డ్యూటీలు మారే రోజు. మరో వార్డు లోకి వెళ్ళిపోవాలి. ఎక్కడికో ?

అప్రయత్నంగా ఆమె వార్డులో వసంతరావు పడకవైపు చూసింది. అతను యిటే చూస్తున్నాడు. అక్కడనుండి కదిలిందిగాని ఆమె మనస్సు మనస్సులో లేదు. అద్దెకున్న వ్యక్తి గదివిడిచి వెళ్ళిపోతున్నప్పుడూ, ఎదురు చూసిన పుష్పం చేతికందని దూరంలో చెట్టు చిటారుకొమ్మన పూసినప్పుడూ, ఎక్కదలచుకున్న రైలు దాటిపోయినప్పుడూ అస్పష్టంగా నిట్టూర్పుతోకూడిన బాధ మనసును కమ్ముకున్నట్టు ఆమె బాధపడింది. అంతలోనే ఆమె హృదయాన్ని తడుముకుని బలంగా అరచేత్తో పట్టుకుని "అందరిలాంటిదాన్నీ కాదు నేను. నాలో ఒక ప్రత్యేకత వుంది. ఈ మూసిన తలుపుల బయటవున్న వారంతా నాకు సమానమే" అని తనను తాను ఓదార్చుకుంది. జారిపోతున్న మనో నిబ్బరాన్ని చిక్కబట్టుకోవటానికి దీనజనబాంధవి నైటింగేల్ పేరు పదిసార్లు మనసులోనే జపించుకుంది.

కాని ఆ మర్నాటి ఉదయం అదే వార్డుకు వస్తూ కళ్ళల్లో ఆనందపు దీపాలూ, పెదాలమీద చిరునవ్వుల తోరణాలూ తగిలించుకోకుండా వుండలేక పోయింది. ఆమెకు పగలు డ్యూటీ అదే వార్డులో వేశారట. వస్తూవస్తూ ప్లాస్టిక్ సంచితో సంచిడు బత్తాయిలూ, ఆపిలుపళ్ళూ పట్టుకొచ్చి వసంతరావుకిచ్చింది.

"అదేమిటి !" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"పగటి డ్యూటీ నాకు యిక్కడే" అంది.

"అదికాదు యివి."

"పళ్ళు. మీగురించే." ఒకొక్కపండేతీసి బయట స్టూలు మీద పెడుతోంది.

సన్నగా పొడుగ్గా సాగినవేళ్ళు, యౌవ్వనపు ప్రాకారంలోంచి అక్కడక్కడ బైటికి తొంగిచూస్తోన్న రాణివాసపు దేవిడీ శిఖరాగ్రాలులా శరీరపు అంగాలు, దేవిడీ మీద పరచుకున్న మబ్బులాంటి తెల్లటి గౌను. కమ్మటి కూటికూర పౌడరు వాసన....

వసంతరావు దృష్టిమార్చుకుని "అనవసరంగా నాగురించి మీరు శ్రమ పడుతున్నారు" అన్నాడు. తలగడకింద వుంచిన పర్సులోంచి అయిదు రూపాయలనోటు తీసి ఆమెకిస్తూ "ఇది వుంచండి, చిల్లరలేదు. మిగిలితే తర్వాత యిద్దురుగాని" అన్నాడు.

ఆమె ఓ చూపు అతని ముఖంలోకి విసిరి, కొద్దిసేపు అతని కళ్ళల్లో దాన్ని నిలిపి "సరే యివ్వండి" అని, ఆ నోటు అందుకుంది.

"ఇంకేమన్నా కావాలంటే చెప్పండి. రేపు వచ్చేటప్పుడు పట్టుకొస్తాను" అని చెప్పి, వింతగా వేలాడుతోన్న చూపుల తోరణాల మధ్యనుంచి డ్యూటీ రూంలోకి వెళ్ళిపోయింది.

లోపల సువర్ణవుంది. ఆమె వార్డు మారలేదు. మిగతా ఇద్దరు నర్సులూ మరో వార్డులోకి మారిపోయారు. కొత్తగా యిద్దరు వచ్చారు.

నాగమణి బుగ్గమీద మెల్లగా చిటికవేసి చిరునవ్వు నవ్వుతూ "మొత్తం మీద ఘటికురాలవే" అంది సువర్ణ.

ఆ నవ్వుచూస్తే నాగమణికి అసహ్యం వేసింది. మారుమాట్లాడకుండా అక్కడనుంచి కదిలి తన పనిలో నిమగ్నమైపోయింది.

అప్పుడప్పుడు సువర్ణ వ్యంగ్యంగా విసుర్లు విసిరినా నాగమణి చలించ లేదు. అసలు వాటిని పట్టించుకోనేలేదు 'ఈ రాగద్వేషాలకు తను అతీతురాలు'— అన్న భావంతో తనను తాను ఉన్నతంగా ఊహించుకుని, సువర్ణవైపు ఓ నిర్లక్ష్యపు చిరునవ్వు విసిరేసి, ఆలోచనలు యింటివైపు మళ్ళిన వసంతరావుకు ఆత్మీయురాలిలా, స్నేహితురాలిలా, తల్లిలా ధైర్యంచెప్పి; గర్వంగా, తృప్తిగా గుండెనిండా గాలిని నింపుకునేది.

వారం రోజుల తర్వాత వసంతరావును డిస్చార్జ్ చేశారు.

అంతకుముందు రోజు డాక్టరు చెప్పాడు. అప్పుడు నాగమణి అక్కడే వుంది. డాక్టరు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత "సంతోషం వసంతరావుగారూ! పునర్జన్మ ఎత్తారు మీరు. మోసపోయిన కళ్ళతో లోకాన్ని చూడడానికి ప్రయత్నించకండి. మర్చిపోండి. లోకాన్ని వెలిగించడానికి సూర్యచంద్రు లున్నారు. వాళ్ళు లేనప్పుడు ఎవరికివారే ఓ చిన్న దీపాన్ని వెలిగించుకోవాలి. మళ్ళీ యింకెప్పుడూ తెలివితక్కువగా ప్రవర్తించకండి" అంది.

కృతజ్ఞతతో అతని కళ్ళు మెరిశాయి.

వెళ్ళిపోయే సమయానికి అతని కాలేజీ మిత్రులు నలుగురు వచ్చారు.

పదకొండున్నర అయ్యింది. నాగమణికి రెండున్నర వరకూ విశ్రాంతి. అయినా వెళ్ళలేదు. వార్డులోనే వుంది.

వసంతరావు తోటి రోగులందరికీ విడివిడిగా చెప్పి వచ్చాడు. మిత్రులు వెళ్ళి మూడు రిక్షాలు బేరమాడి తెచ్చారు. వార్డు బయట నిలుచున్నాయవి. బయట మబ్బుకమ్మి చల్లగా వుంది

వసంతరావు బట్టలు మార్చుకున్నాడు. తల దువ్వుకున్నాడు. ఓసారి జాలిగా, ప్రేమగా వార్డంతా చూశాడు. మెల్లగా డాక్టరు దగ్గరకొచ్చి—

"డాక్టర్! తిరిగి ప్రాణంపోశారు మీరు. ఆత్మీయుడిగా, స్నేహితుడిగా నా క్షేమాన్ని కోరారు. మీరు చూపిన ఆదరానికీ, చేసిన సేవలకూ కృతజ్ఞతలు. మిమ్మల్ని ఎప్పటికీ జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటాను" అన్నాడు.

డాక్టరు వీడ్కోలు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

నాగమణి ఆ మాటలు వింటూనే వుంది.

సువర్ణ ఎవరికో బాండేజి కడుతోంది. వసంతరావు అక్కడకు వెళ్ళాడు. ఆమె చేస్తోన్నపని ఆపి అతనివైపు తిరిగింది.

"సిస్టర్! ప్రాణదానం చేశారు మీరు. స్నేహితురాలిగా, ఆప్తురాలిగా నాకు సేవలు చేశారు. మీరు చూపిన ఆదరానికీ, అభిమానానికీ, చేసిన సేవలకూ సర్వదా నేను కృతజ్ఞుడ్ని. జీవితంలో మిమ్మల్ని మర్చిపోలేను" అతని కళ్ళల్లో కృతజ్ఞత. మాటల్లో బరువు.

నాగమణి అక్కడనుంచే ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

వసంతరావు మరో నర్సు దగ్గరకు వెళ్ళాడు. నమస్కారం చేశాడు. అక్కడా అవే మాటలు! కొద్దిపాటి తేడా. అర్థం ఒక్కటే!

ఆ తర్వాత యింకోనర్సు.

ఆమెకూ అంతే!

మెలమెల్లగా నాగమణి తప్పుకుంది డ్యూటీ రూంలోకి వచ్చి కూర్చుంది. ఎవరూలేరు. అంతా వార్డులో పనుల్లో మునిగిపోయి వున్నారు. ఏకాంతం.

జోళ్ళశబ్దం యిటే వస్తున్నట్టుంది ఆమె గుండెలు కంగారుగా కొట్టుకున్నాయి. రైలుబద్దీల పక్క కసివిందమొక్క కంపించినట్టు గుండెదడ' కంగారు, ముఖంమీద చెమట. ఊపిరి బిగబట్టింది.

వచ్చేశాడు గదిలోకి తొంగిచూసి "ఇక్కడున్నారా! యిప్పటి వరకూ అక్కడే వున్నారుగా. ఎప్పుడొచ్చేశారు" అంటూ దగ్గరగా చాలా సన్నిహితంగా వచ్చి నుంచున్నాడు.

తల పైకెత్తి చూస్తే అతని ఛాతీ కనిపిస్తోంది. వెంట్రుకలు నిండిన ఛాతీ. అరణ్యంలో పొగమంచులాగ దానిమీద పల్చటి నైలాన్ బుష్షర్టు. గుండె ఎగరడంలేదు అతనుకూడా ఊపిరి బిగబట్టాడేమో.

బయటినుంచి మిత్రుల పిలుపు.

నాగమణి తలపైకెత్తి "వెళ్తున్నారా" అంది.

"వెళ్తున్నాను. బాగా ఆలస్యం అయిపోయింది, మిత్రులు పిలుస్తున్నారు. సిస్టర్! ప్రాణదానం చేశారు. మీరుచేసిన సేవలకూ, చూపిన ఆదరానికీ నేనెంతో రుణపడివున్నాను. మిమ్మల్ని ఎప్పటికీ నేను మర్చిపోలేను. వెళ్ళొస్తాను, శెలవు" రెండు చేతులూ జోడించి నమస్కారంచేసి గబగబా వెళ్ళి రిక్షా ఎక్కాడు.

రిక్షా పాములాంటి బాటలో కదిలి వెళ్ళిపోతోంది.

నాగమణి నిలుచోలేకపోయింది. నాగరికతను కరిచే కాలంలాగ, దరిద్రుడి ఆకలిలాగ, చలివేంద్రపు జీవి యౌవ్వనం మీదికొచ్చె వార్థక్యంలాగ, కార్చిచ్చులాగ, తరంగంలాగ, పెనుగాలిలాగ దుఃఖం పొర్లుకొచ్చేస్తోంది.

గబగబా క్వార్టర్సుకువెళ్ళి తలుపులు బిగించుకుని మంచంమీద వాలిపోయింది నాగమణి

కింది పెదవిని పంటితో గట్టిగా నొక్కిపట్టి "నేను నర్సును. వీటన్నిటికీ అతీతురాలను. నేను ఏడవకూడదు" అనుకుంటూనే భోరున ఏడ్చేసింది నాగమణి.

(1967)

★